

מדולדל. (371) אך אם לאו, אינו מכוסה ברובו — אסור האבר.

מבררת הגמרא: וכמה הוא רובו של עצם?

כי אתא כאשר בא רב דימי, אמר בשם רבי יוחנן: אימתי אנו מחשיבין את העצם כמי שיצאה מחוץ לאבר — רק כאשר רוב עוביו וחללו של העצם השבורה יצא ונגלה לחוץ. אך אם יצא רק מיעוט מעובי חלל העצם, ורק מיעוט זה מגולה כפי חוץ, אך רוב עובי פנים העצם נשאר בפנים, אינו נחשב כ"יצא".

ואמרי לה ויש אומרים שרובו של העצם היינו רוב הקיפּו. כלומר, לא איכפת לנו אם

עובי וחלל העצם מגולה כלפי חוץ. אלא העיקר הוא שתהיה העצם מוקפת בשר במקום השבר סביב חיצוניותה, ובכך היא כשרה. אך אם ההיקף החיצוני של העצם מגולה, הרי שאפילו אם מקום השבר וחלל העצם עצמו מכוון כלפי הבשר פנימה, אך מבחוץ הוא מגולה, הרי היא טריפה. כיון שסוף סוף עיקר היקף העצם — מגולה.

אמר רב פפא הלכך כיון ששומעים אנו את שני השיטות בשני התנאים הללו, (372) בעינן צריך שתהיה העצם מכוסה מב' הבחינות:

א. שיהיה רוב עוביו וחלל העצם מכוסה בתוך הבשר ולא יבלוט לחוץ. (373)

טעם אחר הוא לרב פפא. ועיין שבת ובר"ן שם]. 373. זהו פירוש רש"י. שאף אם הבשר מקיף את העצם מכל עבריה, ורק ראש השבר לבדו בוקע לחוץ — טרפה.

והעיר על כך הרא"ש [את שאלת הרא"ש פירשנו לפי המעדני יום טוב], הרי במשנה שנינו "אם רוב בשר קיים". ולדברי רש"י אין זה תלוי בקיומו של רוב הבשר, שהרי פעמים שיצא העצם דרך נקב קטן שנוצר בעור, בעוד שהבשר כולו עומד במקומו?

ועוד, טריפה ממין זה כמו שמפרש רש"י, אי אפשר לקובעה. שהרי על ידי משמוש קל העצם נכנסת וחוזרת ויוצאת. ולא מסתבר לומר שכניסת העצם לתוך האבר וביציאתה במעט אל מחוץ לו, תלויין חיי הבהמה, שמשום כך תהיה טרפה?!

וביאר הרמב"ם [תוס' ורא"ש] שהמחלוקת אם הולכים אחר רוב עוביו או אחר רוב היקפו, נאמרה על האופן דלהלן:

ישנם עצמות שקוטר החלל הפנימי שלהם אינו מעוגל, אלא הוא מעין משולש. רחב מצד

371. בטעם הדבר ביאר ערוך השולחן [נה כט] שאף על פי שהעצם נשברה, מכל מקום, כיון שהיא בפנים והשבר לא יצא לחוץ לאויר העולם והעור והבשר מקיפין אותו, הרי שבמשך הזמן יחזור להתדבק עצם אל עצם כמו שאנו רואים אף אצל בני אדם שבורי יד או שבורי רגל שהרופאים חובשין את מקום השבורה, ובמשך העת מתדבקין. ולכן אף אם נשחטה הבהמה קודם הדיבוק אין בכך כלום. כיון שהשבר הזה מיועד להתחבר, אין זה טריפות שהבהמה תמות על ידי כך.

372. כתב על כך הגר"א יו"ד נו"ס ק"ט שבכל מחלוקת אמוראים בעניני טרפה, יש להחמיר ולנהוג ככל השיטות. וכפי שפסקו הפוסקים שכל תיקו דטריפה, נוהגים לחומרא. [ובמגיה על דברי הגר"א שם העיר שגם בדברי דרבנן סובר רב פפא בשבת כ א שנוהגין כשתי הדעות. ואם כן, אין להוכיח מדברי רב פפא כאן שבמחלוקת בעניני טרפות יש לנהוג כשתי הדעות. אלא ודאי